

Isprekidani pejzaž

Čondrić, Rea

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Academy of Arts and Culture in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:251:453924>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-25**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts and Culture in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU
ODSJEK ZA VIZUALNE I MEDIJSKE UMJETNOSTI
SVEUČILIŠNI PREDDIPLOMSKI STUDIJ LIKOVNA KULTURA

REA ČONDRIĆ

ISPREKIDANI PEJZAŽ

ZAVRŠNI RAD

Mentor:

izv. prof. art. Ivica Kurtz

Osijek, 2023.

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	3
2. IDEJA I RAZRADA ZAVRŠNOG RADA.....	4
3. INSPIRACIJA U PROVOĐENJU IDEJE.....	5
3.1. CINDY SHERMAN.....	5
3.2. DAVID SALLE.....	6
3.3. RENE MAGRITTE.....	7
4. PROCES RADA.....	8
5. ZAKLJUČAK.....	15

6. SAŽETAK.....	16
7. LITERATURA.....	17

1.UVOD

Na početku ove akademske godine krenula sam razmišljati o motivu kojim ću se baviti u završnom radu. Nekoliko dana provela sam promatrajući prazan list papira koji je bio namijenjen za skicu. Razmišljala sam o tome kako bi izgledalo djelo koje bi nadmašilo svako moje dosadašnje. Kalkulirala sam koju temu izabrati, a da bude istodobno relevantna i inovativna. Tada sam shvatila da nisam toliko kreativna koliko sam mislila. Jedino u što sam bila sigurna jest da si želim dati izazov. Želim pokušati nešto što do sad nisam, nešto što sam izbjegavala.

2. IDEJA I RAZRADA ZAVRŠNOG RADA

Kroz svoje slikarsko stvaralaštvo oduvijek sam pokazivala najviše interesa prema portretiranju. Portrete slikam od srednje škole, stoga sam se u dosadašnjem periodu okušala u raznim stilovima i formatima. Odgovara mi izazov koje portretiziranje zadaje. Ako vam je cilj biti kvalitetan portretist, potrebno je uvježbati ne samo vještinu slikanja, već i višezadaćnost. Slikar se istovremeno koncentrira na poteze kista, miješanje boja i, ono najvažnije, vjerni prikaz karaktera modela. U mom završnom radu vidljivi su fragmenti portreta i figura.

U uvodu sam govorila o samodokazivanju za koje je bilo nužno izaći iz komfort zone. Pod dojmom ljetne sezone nastali su moji prvi pejzaži u tehnici ulja. Odlučila sam se, uz fragmente figura i portreta, ukomponirati motiv pejzaža upravo zbog otpora koji sam osjećala prema njemu ranije. U početku mi se doimao kao nezanimljiv i repetativan, stoga sam ga odlučila obogatiti raznim deformacijama. Tijekom planiranja skica sam došla na ideju kako bi bilo zanimljivo naglasiti atmosferu pejzaža na neuobičajen način. Odlučila sam kako ću osjećaj koji pejzaž daje pokazati kroz različite izraze lica i poza tijela. Tijekom izrade skica, postupno sam se sve više udaljavala od prikaza pejzaža i on je na kraju bio sveden na minimum. Važno je napomenuti kako su skice nastale prema fotografskom predlošku. Radi se o panorami Stare Baške koja je i sama izvorno deformirana. Na prvim skicama sam eksperimentirala bojom i formatom. Sastojali su se od diptiha i triptiha. Tijekom izrade skica bavila sam se raznim stilovima - ekspresionizmom, realizmom i fantastikom.

3. INSPIRACIJA U PROVOĐENJU IDEJE

U ovom djelu završnog rada predstaviti ću umjetnike u koji su mi bili uzori u razradi koncepta rada. Svaki od njih pomogao mi je u realizaciji ideje. Svatko od njih razrađuje jednu temu koju u svom stvaralaštvu iznova prikazuje. Njihove slike nisu suhoparni prikazi okoline već su prikazi okoline na način na koji ju oni doživljavaju.

3.1. CINDY SHERMAN

Na prvoj slici vidimo autoportret američke umjetnice Cyintige Morris Sherman, poznate kao Cindy Sherman. Iako Cindy pretežno stvara djela u mediju fotografije, bila mi je inspiracija u razradi ideje. Njene distorzirane fotografije s temom identiteta imale su utjecaj na moje skice. Na njima sam potencirala izobličenja kao što ih Cindy radi u Photoshopu na svojim fotografijama. Ona u svom radu izbjegava uljepšavanje i idealiziranje svog portreta. Naglašava svoje bore, nepravilnosti na koži, hiperpigmentaciju. Na fotografijama, njeni podočnjaci su dodatno spušteni, koščati prsti su duži i tanji, a kosa je rijetka. Njezin pristup je zanimljiv jer je na fotografijama portreta Photoshop korišten kako bi se uklonila svaka nepravilnost, a ne kako bi se naglasila i potencirala.

Slika 1: Cindy Sherman, Autoportret, 2022., digitalna fotografija

3.2.DAVID SALLE

Na drugoj fotografiji prikazana je meni najdraža Salle-ova slika. Njegove su slike najčešće naslikani kolaži na kojima se isprepliću razne scene. Djeluje kao ilustracija iz stripa iako je slika naslikana uljem i akrilom. Likove je stilizirao na vrlo prepoznatljiv način koji se pojavljuje u kontinuitetu tijekom njegovog stvaralaštva. Slika pripada seriji pod nazivom “Self ironing Pants and Other Paintings” u kojoj se pojavljuju teme iz reklama, crtića, stripova... U ovoj seriji slika prazni prostor na slici ne postoji. Unatoč prenatrpanoj i kaotičnoj kompoziciji, motivi savršeno funkcioniraju zajedno. Salle je postigao balans preklapanjem motiva i poigravanjem njihovih dimenzija i boja. Često je teško procijeniti poveznice među motivima koji su prikazani na njegovim slikama. Impresivno je kako je svaki sljedeći predmet naslikan na slici toliko neočekivan da je to ono što njegova djela čini prepoznatljivima. “Na slici možeš sve, izmisliti stvari po volji. Što ako? Što ako vidimo odreske mesa kako lete oko slike?”

Slika 2: David Salle, *A Night in the Sky with Friends*, 2019., ulje i akril na platnu

3.3.RENE MAGRITTE

Magritte pripada fantastičnom slikarstvu budući da nije bio ograničen određenim pokretom ili periodom. On nije volio čuti pitanja poput “Što to predstavlja?” Smatrao je kako se tajanstveno ne može objasniti. Često se bavio kolažem i uvijek se njemu vraćao. Njegove slike su bile tajnovite i poetične. Inspirirao me njegov pristup u slikarstvu u kojemu je poznate scene i

predmete prikazivao kao nepoznate i tajnovite. Djelo “Lažno ogledalo” (slika 3.) bavi se pitanjem kojim sam se bavila i ja tijekom izrade završnog rada, a ono glasi: “Je li nebo refleksija onoga što vidi oko? Je li oko zapravo prolaz u drugu realnost? Gledamo li u unutarnju verziju ili nešto potpuno drugačije?” Njegova djela pozivaju nas da svijet gledamo drugačije.

Slika 3: Rene Magritte, *The False Mirror*, 1928., ulje na platnu

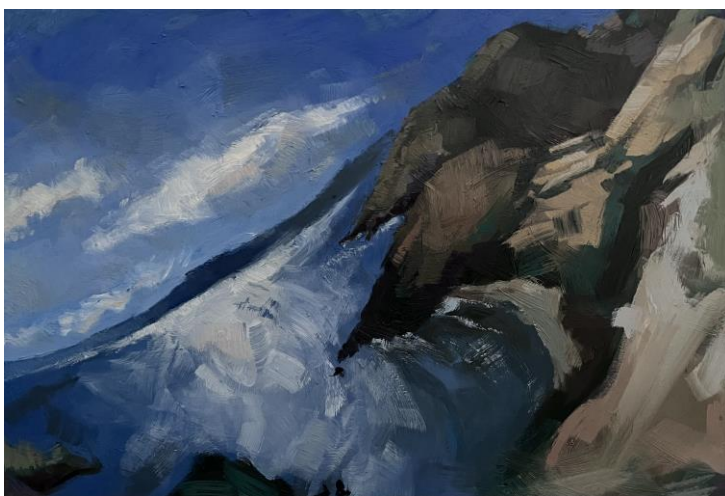
4. PROCES RADA

Fotografski predložak koji sam koristila nastao je tijekom ljeta 2022. godine (slika 4.). Predstavlja panoramski prikaz Stare Baške na otoku Krku. Prikaz sam fotografirala mobitelom koji je na automatski način spojio fotografije. U procesu spajanja fotografija, pojavile su se nepravilnosti na lijevom dijelu fotografije. Dijelovi tijela na ljudima su se izbrisali. Upravo ta “pogreška” učinila je fotografiju zanimljivom i drugačijom.

Nakon što sam izabrala predložak, pripremila sam tri lesonit ploče kako bih na njima slikala. Fotografski predložak sam također podijelila na tri jednaka dijela kako bi svaka ploča prikazala jedan dio panorame. Ploče sam premazala plavom (slika 5.), zelenom (slika 6.) i žutom akrilnom bojom (slika 7.). Ploče sam premazala u različitim bojama kako bi me nagnalo da koristim nijanse boja koje dosad nisam imala prilike koristiti. Takvim pristupom sam imala prostora istraživati teoriju o boji. Otkrivajući nove nijanse planirala sam koje ću od njih koristiti na završnom radu.

Slika 4: Panorama Stare Baške na otoku Krku

Slika 5: Skica

Slika 6: skica

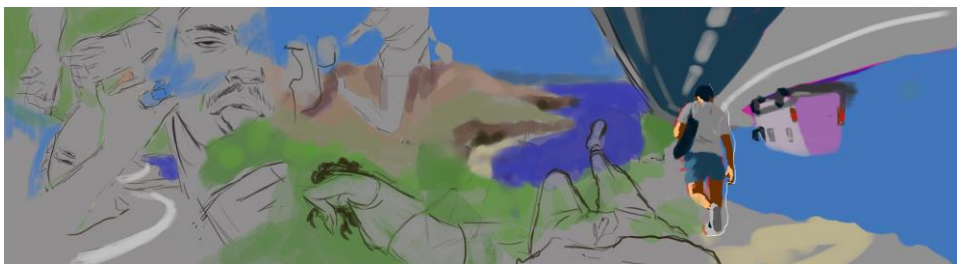
Slika 7: Skica

Kad je prva serija skica bila završena proučila sam boje. Zaključila sam kako ploča sa žutom podlogom najviše dolazi do izražaja zbog toga što ona sadrži tople boje. Tople boje u teoriji ljudskom oku djeluju bliže nego one hladne. Shvatila sam kako mi je podslik u toploj boji pomogao u pronalasku novih nijansi boja. Na njemu su boje bile žarke i jasne u odnosu na druge dvije ploče koje su degradirane te su izgubile svoju čistoću i kvalitetu. Upravo zbog toga je sljedeći naslikani triptih skica obilježen ružičastim podslikom. Slikala sam na dvostruko većim dimenzijama nego u prvoj seriji i ovaj put je svaka ploča bila pripremljena u istoj boji. Ploče sam premazala akrilnom bojom u magenta nijansi, što je u konačnosti rezultiralo vibrantnijim bojama od onih na prijašnjim skicama (slika 8.).

U digitalnom crtežu sam pod utjecajem umjetnice Cindy Sherman i David-a Salle-a poradila na kompoziciji (slika 9.). Kako bi pejzaž bio zanimljiviji, obogatila sam ga dodatnim elementima. Prikazala sam fragmente ljudi i poigrala se točkom očišta.

Slika 8: skica

Slika 9: Digitalna skica

Kad sam bila zadovoljna skicom, odlučila sam započeti finalnu verziju završnog rada. Interesiralo me koliko će skica izgledati drugačije na velikom formatu budući da sam za nositelja završnog rada izabrala dva platna dimenzija 100x 200 cm. Samu izradu započela sam tako što sam na platno nanijela lazurni sloj uljane boje (slika 10.,11.). Lazurni efekt sam dobila tako što sam uljanu boju razrijedila sintetičkim razrjeđivačem. Na vlažnu podlogu sam skicirala crtež. Postavila sam boje koje se pretežito pojavljuju (slika 12., 13). Lokalnom bojom sam prikazala predmete koji prevladavaju na skici. Te boje su svijetlo plava (*cobalt* plava plus malo *titanium* bijele), tamno plava (*ultramarin* plava) za more. Boje sam razrijedila sintetičkim razrjeđivačem te sam ih nanosila širokim kistovima i grubim, brzim potezima. Fragmente figura sam ostavila u izvornom premazu koji sam nanijela u prvom koraku. Ostatak elemenata premazala sam lazurnim slojem ljubičaste boje, a vegetaciju lokalnom zelenom bojom.

Slika 10: Lijevi dio slike

Slika 11: Desni dio slike

Slika 12: Ljevi dio slike

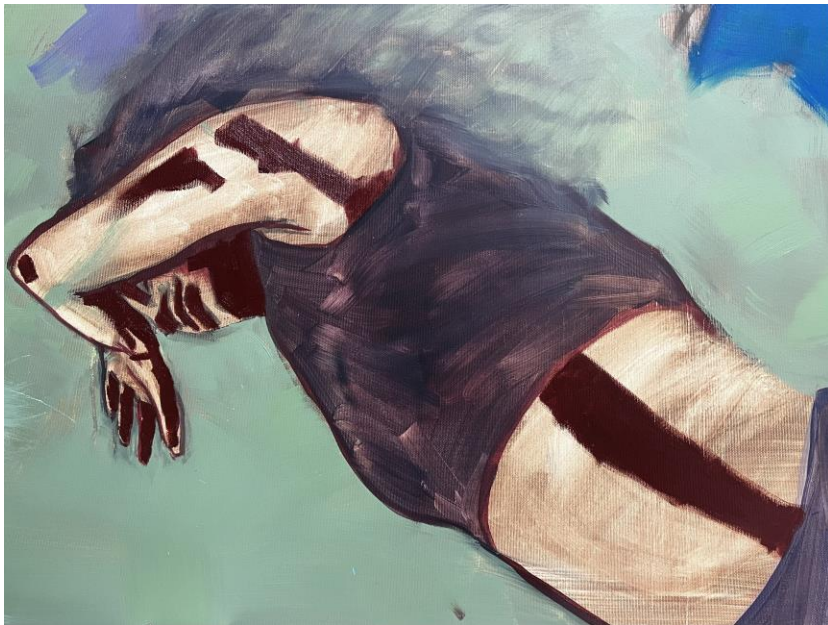

Slika 13: Desni dio slike

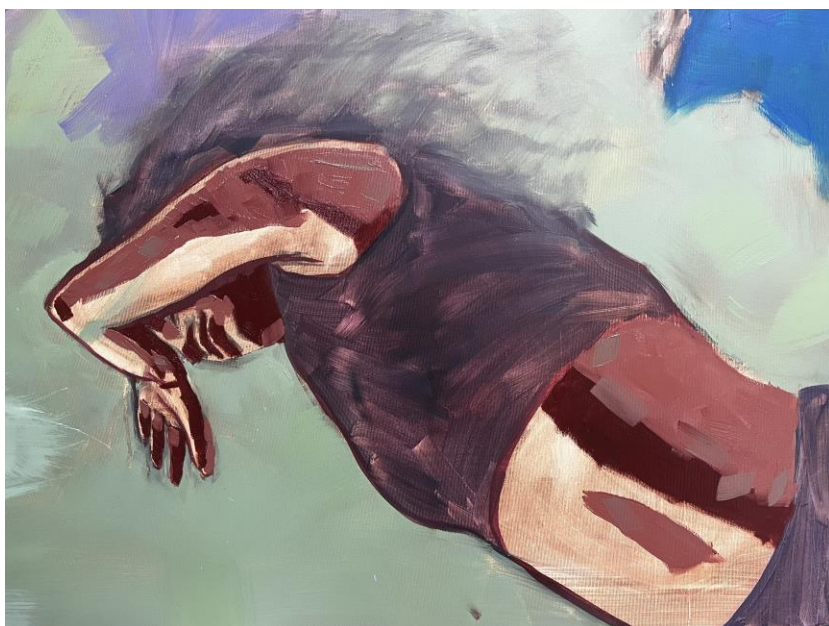
Kad su se svi nanešeni premazi osušili, počela sam nanositi uljanu boju u koju sam umiješala medij. Medij sam napravila tako što sam u posudu s polimeriziranim lanenim uljem dodala damar lak dok mješavina nije bila dovoljno rijetka za korištenje.

Dijelove na slici, odnosno figure koje sam ostavila u izvornom premazu naslikala sam znatno manjim kistovima. Potencirala sam tople i hladne nijanse. Figure sam naslikala krenuvši od najtamnijih dijelova (slika 14.) . Svaki dio tijela koji se nalazi u sjeni popunjavala sam tamnom oker bojom (*raw umber* plus malo *permanent* crvene).

Mehaničkim miješanjem boje dobila sam srednji ton kože koji sam nanijela na dijelove tijela koji nisu u potpunoj sjeni, već imaju odsjaj svjetlosti (slika 15.). Budući da sam za sjene koristila pretežito tople boje, oštrim potezima sam dodala degradiranu nijansu zelene. Zbog toga sam optičkim miješanjem boja dobila dojam kako su sjene na tijelu doista hladnije i udaljenije od ostatka. Na dijelove tijela, koji su izravno izloženi svjetlosti, nanijela sam mješavinu boje u kojoj su prevladavale nijanse žute i bijele boje (slika 16.). Detalji slike koji su stvarnom životu crni (primjerice kosa modela) nisam koristila crnu, već sam preferirala tamnu, plavu boju. Tijekom slikanja prioritet mi je bio povlačiti linije koje nisu nužno točne, ali su sigurne.

Slika 14: Detalj

Slika 15: Detalj

Slika 16: Detalj

Kad su figure bile naslikane, shvatila sam kako nisam dobro isplanirala kompoziciju. Lijevi dio slike bio je prezasićen u odnosu na desni. Bila sam prinuđena napraviti rekompoziciju, no ni to nije bilo dovoljno, stoga sam slikama zamijenila mjesta. Prijelaz gdje se platna spajaju prilagodila sam na način da funkcioniraju bez obzira na redoslijed kojim su slike obješene. Na

taj način diptih funkcionira neovisno o redoslijedu. Pozadinske elemente pojednostavnila sam tonskom gradacijom (slika 19.). Završni produkt nije sličan prvoj ideji, odnosno skici. Djeluje kao suprotnost svemu što sam u početku željela prikazati. Nije naslikano sunce, nijedna travka, ne vidi se niti jedan oblak. Iako se ne vidi gotovo ništa od prirode, zelena boja podsjeća na nju. Iako se ne vidi nijedna travka, pozama ruku se aludira na nju. Iako se ne vidi sunce, ono obasjava tijela koja govore kako je i dalje tu. U centru slike ruke čupkaju i plešu po zelenilu. Svako tijelo se uvija prateći valove tla po kojem korača. Lica su izbezumljena od umora. Cijela slika istodobno titra i stoji nepomično.

Slika 18: Fotografija završenog rada

5. ZAKLJUČAK

Tijekom realizacije ovog rada naučila sam kako funkcionira moj proces do inspiracije te na koji način se boriti s manjkom iste. Drago mi je što sam samoj sebi odlučila dati izazov jer jedino tako mogu napredovati. Ovaj rad natjerao me da preispitujem vjerovanja koja sam imala glede umjetnosti. Natjerao me da slikam pejzaž koji mi je od svih motiva bio najmrskiji. Možda mi ništa ne bi bilo mrsko kad bih se s time suočila kao što sam se suočila s pejzažem. Upoznala sam dio sebe koji uživa u stvaranju, iako je fokus na konceptu, a ne samo na tehničkoj izvedbi. Uspjela sam stvoriti djelo koje je u potpunosti drugačije od mojih dosadašnjih radova. Neusporedivo više vremena sam provela u pripremi skica nego u izvedbi samog završnog rada. Upravo zbog toga sam uspjela doći do ideja kakve ne bi bilo moguće razraditi u kraćem vremenskom razdoblju. Vjerujem kako mi je ovo iskustvo bilo od iznimne važnosti te kako će se pozitivno odraziti na moje buduće stvaralaštvo.

6. SAŽETAK

Ovim radom po prvi put sam se okušala u slikanju pejzaža. Posvetila sam se konceptu rada duži vremenski period. Djelo “Isprekidani pejzaž” prikazala sam na moderan način. U samom nazivu stoji riječ “isprekidani” zbog toga što sam odlučila rastaviti sve elemente pejzaža koji su mi do sada bili poznati, prilagodivši ih na meni zanimljiv način. Tema koju sam izabrala dobila je smisao tijekom izvedbe skica. Na slici dominiraju fragmenti figura koje ne pričaju priču o sebi, već o prirodi i njihovoj povezanosti. Svaki ljudski pokret zapravo nam govori o prirodi.

Ključne riječi: figura, fragment, pejzaž, pokret, priroda

Engleski: figure, fragment, landscape, movement, nature

7. LITERATURA

Knjige

- Davies, Denny, Hofrichter, Jacobs, Roberts, Simon (2013.), *Jansonova povijest umjetnosti*, Zagreb, Stanek

- Salle D. (2016.), *How to see*, New York, W.W. Northon
- Vladimir Š. (1980.), *Fantastično slikastvo*, Zagreb, Grafički zavod Hrvatske

Internet

- [cindy sherman \(@cindysherman\) • Instagram photos and videos](#)
- [David Salle \(@david_salle\) • Instagram photos and videos](#)
- [René Magritte. The False Mirror. Paris 1929 | MoMA](#)